

Advies aan Provinciale Staten	
T.b.v. Statenvergadering d.d.	13 december 2021
Commissie	Economie, Financiën en Bestuur
Datum commissievergadering	29 november 2021
Onderwerp: Voordracht 71: Statenvoordracht Europastrategie 2022–2030	

Uw contactpersoon

M.C.A. de Zwart
AD/STG

Doorkiesnummer 023–514 3756
zwartm@noord-holland.nl

6 december 2021

1 | 5

De commissie Economie, Financiën en Bestuur adviseert om de voordracht als bespreekstuk te agenderen voor de PS vergadering van 13 december 2021.

Voor de gemaakte opmerkingen en vragen over de voordracht zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag EFB 29 november 2021:

8.a. Europa: Voordracht Europastrategie 2022–2030

Dhr. **Heijnen** (CDA) constateert dat in Europees verband wordt samengewerkt met de vier andere Randstadprovincies, De Noord–Holland strategie is daarop een aanvulling, maar in welke zin is dit een aanvulling? De huidige versie van de Randstadstrategie op de website van de provincie dateert van 2016, wanneer wordt die geactualiseerd? De strategie ontbeert naast de vermelde doelen voor duurzaamheid en circulariteit, een aantal andere provinciale beleidsdoelen, zoals het doel om de meest innovatieve landbouwsector in Noord–Holland te worden, het over de gehele provincie aanleggen van snel internet of verspreiding van datacenters, inzet op innovatie en onderwijs, arbeidsmarkt en het doel om de logistieke hub te worden door Schiphol en de haven van Amsterdam. Waarom trekt de provincie GLB naar zich toe in plaats van dit landelijk uit te rollen zodat de voorwaarden en vergoedingen landelijk hetzelfde zijn? Wordt hiermee een kop op het landelijk beleid gezet, hoewel in het coalitieakkoord staat dat dit niet de bedoeling is. De gedeputeerde is lid van het Huis van de Nederlandse Provincies en van het Comité van de Regio's. Zij geeft in deze rollen input op de beleidsdocumenten en dient amendementen in, maar waar gaat het concreet over? Dat is voor PS ondoorzichtig. Mobiliteit is te beperkt, want hoe zit het met de concrete mobiliteitsdoelen zoals een betere aansluiting op het treinnetwerk van Europa en ondersteuning van innovatief schoner elektrisch vliegen?

Mw. **De Groot** (SP) kan zich vinden in de twee overkoepelende thema's, namelijk een gezonde leefomgeving met aandacht voor klimaat en biodiversiteit en economie, op voorwaarde dat het eerste thema daadwerkelijk vooropstaat, dus belangrijker is dan economie. Energietransitie: het is bijna onoverkomelijk om te starten met blauwe waterstof alvorens groene waterstof te produceren, maar hoe wordt blauwe waterstof opgewekt, met kolen, olie of aardgas? Er moet een duurzame schone weg bewandeld worden. Land en tuinbouw: het wordt een hele klus om te verduurzamen en gelijktijdig gezond voedsel betaalbaar houden in een productiesysteem met gezonde verdienmodellen voor ondernemers. Er worden producten geproduceerd in hel verlichte en verwarmde kassen die men anders niet in Nederland zou kunnen telen. Duurzame land- en

tuinbouw is nog heel ver weg, maar er moet absoluut een weg bewandeld worden die goed is voor plant, mens en dier en wel, niet alleen voor de provincie, maar voor de gehele wereld. Circulaire economie: de SP kan zich vinden in de voorstellen voor circulaire economie, dus hierop moet de lobby gericht zijn. De inzet op circulaire economie moet uitgebouwd worden, zoals naar bouwmaterialen en compost. Kunstduin Tata: kan de staalslak op een circulaire manier worden gebruikt? Er ligt al te veel in de IJmond. Slimme, veilige en schone mobiliteit: natuurlijk moet de mobiliteit slim, schoon en veilig zijn en dat geldt ook voor de voertuigen en wegen. De EU moet inzetten op meer thuiswerken, meer vervoer per schoon schip in plaats van met vrachtwagens en per vliegtuig. Ook moet ingezet worden op een fijnmazig openbaar vervoer, zodat mensen ook zonder auto zich snel kunnen verplaatsen.

Dhr. **Wagelaar** (PvdA) beoordeelt de voordracht niet als een uitputtend overzicht, maar als een document waarin de hoofdlijnen en accenten worden gezet, zoals bij duurzaamheid en circulariteit. Men is het eens met de thema's maar in het stuk ontbreekt hoe deze concreet worden aangepakt en wat het betekent voor de inwoners in de provincie (het woord 'inwoners' komt overigens slechts een keer voor in de tekst). Er moet nu ambitieus doorgepakt worden.

Dhr. **Kanik** (D66) steunt de Europastrategie, maar op welke wijze worden de provinciale doelen in Europa vertegenwoordigd? Er wordt voor gelobbyd om blauwe waterstof in de transitie naar groene waterstof door de EU goed te laten keuren, maar D66 is van mening dat zoveel mogelijk de ladder van Kanik moet worden gehanteerd, dat betekent met zo min mogelijk tussenstappen overgaan naar groen beleid. Misschien is het goed om ook te lobbyen voor extra geld om de transitie naar groene waterstof zo snel mogelijk te realiseren. Leefbaarheid wordt niet genoemd bij de uitwerking van de waterkwaliteit, terwijl dat op de Europese agenda staat en belangrijk is voor een gezonde leefomgeving. In Glasgow COP26 heeft het Comité voor de Regio's ervoor gezorgd dat de rol van de centrale overheden in de strijd tegen klimaatverandering opnieuw wordt opgenomen in de conclusies van COP26. GS worden verzocht om de belangen van de provincie te waarborgen en de reductiedoelen zo snel mogelijk te behalen en hiervoor extra middelen bij het Rijk af te dwingen.

Dhr. **Mangal** (DENK) vindt het stuk eenzijdig. Overigens grappig om te lezen dat de Europese levenswijze moet worden bevorderd, want dat voorspelt als men naar de afgelopen decennia en eeuwen kijkt, niet veel goeds voor klimaat en mens. Digitalisering en datacenters zijn belangrijk, maar zij vervuilen het drinkwater en gebruiken zoveel stroom dat grijze stroom noodzakelijk is voor het verwarmen van slecht geïsoleerde huizen. Tevens wordt Artificial Intelligence ingezet, terwijl de meeste politici niet eens kunnen uitleggen wat dit betekent en hoe dit ingrijpt in de samenleving. Duurzaamheid en veiligheid worden er niet beter op, ook internationaal gezien niet. Waarop wordt gestuurd in Brussel?

Mw. **Van Meerten** (VVD) constateert dat een goed politiek evenwicht in Europa de kurk is waarop de Nederlandse economie drijft en waarmee de vrijheid wordt beschermd. De interne markt versterkt de economie en levert banen op. De strategie biedt een heldere doorvertaling van Noord-Hollandse belangen en thema's en sluit goed aan bij de ambities en bij de inzet van de provincie op andere onderwerpen. De inzet op waterstof is begrijpelijk en spannend, maar ondernemers zijn een belangrijk onderdeel van de transities en moeten kunnen meeprofiteren. Hoe ziet de gedeputeerde de rol van ondernemers, want ondernemers worden nauwelijks genoemd. Boeren gaan hiervan profiteren want zij moeten blijven investeren en bereid blijven te ondernemen. De tuinbouw wordt genoemd als innovatieve sector, maar waarom is niet gekozen voor akkerbouw en/of de melkveehouderij? Ook naar kringlooplandbouw moet met een Europese blik gekeken worden. Er moet ingezet worden op het afsluiten van convenanten met sectoren. Helaas ontbreekt de arbeidsmarkt in de strategie, terwijl het beslist een Europees onderwerp is. Qua mobiliteit en het

internationale treinnetwerk sluit men aan bij de vragen van het CDA. Hoe worden de uitkomsten en effecten van de lobby gemonitord? Wanneer en met welke resultaten is men tevreden, kan hierover iets in de strategie worden opgenomen?

Dhr. **Klein** (CU) kan zich vinden in de Europastrategie, waarin een aantal concrete doelen is opgenomen waarvoor de provincie zich gaat inzetten. Blauwe waterstof in het NZKG noodzaakt tot CO₂-afvang, maar dat wordt niet genoemd. Gaan GS zich hiervoor inzetten? Het duurzame verdienmodel voor agrariërs wordt niet vermeld in de doelstellingen, daar staat enkel 'een duurzame besteding van de GLB-gelden'. Willen GS dat alsnog opnemen of moet hiervoor een amendement worden ingediend? Er is geen aandacht voor internationale treinverbindingen, dat is een goed punt van het CDA. Voorgesteld wordt om elk jaar of om de twee jaren een update te ontvangen over de voortgang van de doelen.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) constateert dat GS inzetten op diverse belangrijke hubs in Noord-Holland, maar niet alles kan. De strategie laat mensen denken dat de economie oneindig kan groeien, alle bedrijven zich hier kunnen vestigen en er hubs van waterstof en datacenter kunnen zijn gelijktijdig met het waarborgen van de leefbaarheid binnen de kaders van klimaat en biodiversiteit. Zijn GS het ermee eens dat er keuzes gemaakt moeten worden en dat niet alles kan? Waarom wordt dan ingezet op het zijn van een hub op veel thema's? Wordt een keuze gemaakt bij het aantrekken van specifieke internationale bedrijven, zoals bedrijven die maatschappelijk verantwoord ondernemen? Een van de belangrijkste onderwerpen met concrete doelen ontbreekt, namelijk natuur en natuurbescherming, terwijl de provincie aan de lat staat voor bescherming van de natuur, eventueel in combinatie met water. Indien nodig wordt hiervoor een motie ingediend. Drie aanvullingen op de opgaven: een eerlijke energietransitie door deze te koppelen aan de biodiversiteitsopgave en het afwijzen van de focus op blauwe waterstof en deze te verleggen naar groene waterstof.

Dhr. **Klein** (CU) vraagt waar de energie voor de groene waterstof vandaan moet komen, er is nog lang niet voldoende stroom beschikbaar, dus tot 2030 zijn er andere oplossingen nodig, zoals blauwe waterstof. Wil de PvdD tot 2030 wel of niet CO₂ reduceren?

Statenlid **Kostiç** (PvdD) verwijst hiervoor naar de plannen van Urgenda. In plaats van voor tussenoplossingen te kiezen, moet de provincie meteen inzetten op de meest groene oplossing. CO₂ is een van de broeikasgassen, dus er moet ook ingezet worden op beperking van andere gassen en op de impact op de natuur. Leggen GS zich neer bij 55% reductie broeikasgassen of wordt ingezet op een grotere ambitie binnen Europa? Ook op de landbouw twee aanvullingen: de inzet op de groene eiwittransitie en dierenwelzijn en de natuurinclusieve landbouw wordt ondersteund, maar de doelen lijken nu eerder op een promotiepraatje. CO₂ wordt als reductiedoel genoemd, maar internationaal wordt gerekend met CO₂-equivalenten. Gassen als methaan zijn net zo belangrijk als CO₂, daarom het verzoek CO₂ te wijzigen in CO₂ equivalenten. Men sluit aan bij het verzoek van het CDA om transparanter te zijn over de inzet richting Europa.

Dhr. **Zaal** (GL) ondersteunt de Europastrategie en sluit aan bij het voorstel van CU om in de commissie een keer te spreken over de voortgang van allerlei thema's.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) vraagt of GL ook het nut inziet van het koppelen van de energietransitie aan de aanpak van de biodiversiteitscrisis

Dhr. **Zaal** (GL) bevestigt dit, maar dat leidt op dit moment niet tot wijzigingen van de strategie. Het gaat erom dat wat in de commissie eerder is besproken, goed in de strategie is opgenomen. In dat kader is het een goed document.

Gedeputeerde **Zaal** meldt dat het bespreken van de Europastrategie niet ziet op de door allerlei fracties genoemde Noord-Hollandse kaders, het gaat om het aanbrengen van focus op de Europese activiteiten, die worden gevoed door het provinciale beleid. Al eerder is met de commissie besproken op welke Noord-Hollandse thema's de focus moet liggen en die zijn – met steun van de commissie EFB – opgenomen in de kaderstellende notitie. GS stellen daarom voor om de discussie te beperken tot deze focus. PS bepalen de thema's die in Europees verband de aandacht moeten krijgen, maar GS hebben voor specifieke thema's gekozen. Men probeert zoveel mogelijk gezamenlijk op te trekken met de Randstadprovincies, dus de strategie wordt ingebracht in de Randstadsamenwerking, in het overleg met de twaalf provincies en het IPO en in het Huis van Nederlandse Provincies.

Dhr. **Heijnen** (CDA) vraagt of er opnieuw een Randstadstrategie wordt opgesteld, want de voorkeur gaat uit om in Randstadverband te blijven optrekken en niet als individuele provincie.

Gedeputeerde **Zaal** zal nagaan wanneer de volgende Randstadstrategie wordt opgesteld. De Europastrategie wordt ingebracht in de Randstad en daarna volgt de inbreng in het Huis van Nederlandse provincies in het Comité van de Regio. De portefeuilles zijn verdeeld en namens de provincie is de gedeputeerde woordvoerder Landbouw samen met de provincie Groningen. Door haar ingediende moties en amendementen en spreekteksten zijn in lijn met provinciaal beleid en zien op het waarborgen van Noord-Hollandse ambities via aanpassing van wet- en regelgeving of via lobby. Zij zal in overleg met gedeputeerde Stigter een tekstuele aanpassing doorvoeren over waterstof mits de commissie hiervoor het mandaat verleent.

Dhr. **Kanik** (D66) gaat hiermee akkoord. De transitieperiode naar groene waterstof moet zo kort mogelijk zijn.

De **voorzitter** constateert dat de meerderheid van de commissie akkoord gaat met het mandaat aan GS om een aantal teksten te wijzigen.

Dhr. **Heijnen** (CDA) refereert aan de internationale treinverbindingen, wellicht kan hier ook een tekstwijziging doorgevoerd worden.

Gedeputeerde **Zaal** zegt toe voor zover het enkel tekstuele aanpassingen betreft, de mogelijkheid na te gaan. Het is prima om jaarlijks een discussie te voeren over dit thema en bij concrete agendapunten in de commissie en PS de relevante Europese activiteiten te benoemen.

Tweede termijn

De heer **Klein** (CU) vraagt of GS ook een wijziging doorvoeren in de tekst over het GLB en het verdienmodel voor boeren.

Gedeputeerde **Zaal** bevestigt dit.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) verzoekt natuur en natuurbescherming als kerntaak van de provincie in het document te vermelden. Graag een nadere explicitering van de landbouwdoelen.

Mw. **De Groot** (SP) herhaalt haar vraag over de gezonde leefomgeving en biodiversiteit als eerste prioriteit en als tweede de economie.

Dhr. **Mangal** (DENK) vraagt om een visie op het neokolonialisme gezien binnen het kader van het veroorzaken van schadelijke effecten elders in de wereld.

Gedeputeerde **Zaal** heeft de laatste vraag in algemene zin afgedaan, het gaat nu om de Europastrategie en dit is niet het moment om nieuw beleid te formuleren, hoewel niemand schade wil veroorzaken op andere plaatsen in de wereld. De focuspunten in de notitie zijn door PS vastgesteld, dus eventuele wijzigingen of een andere prioritering van thema's moeten per amendement door PS worden goedgekeurd. Vorige week is gesproken over verdienmodellen boeren GLB. **In Europa wordt qua landbouw de voedselvisie gevolgd, maar zij kijkt nog een keer naar de tekst over natuur en natuurbescherming.**

De **voorzitter** concludeert dat GS een aantal tekstuele wijzigingen zullen doorvoeren. De voordracht wordt als besprekstuk geagendeerd voor de PS-vergadering van 13 december a.s.